

ἀλλὰ τίς φίλος, καὶ αὐτὸς ὁ πιστότατος, εἶνε ἕτοιμος καὶ τὴν ζωὴν αὐτοῦ νὰ θυσιάσῃ καὶ ὑπὲρ φίλων καὶ ὑπὲρ ἐχθρῶν; Τιμῶμεν τὴν μνήμην ἐκείνων, οἵτινες εὐηργέτησαν τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ ἐπαινοῦμεν τὰς πράξεις καὶ ἐγκωμιάζομεν τὰς ἀρετὰς αὐτῶν· ἀλλὰ τίς εὐηργέτησε τοσοῦτον τὴν ἀνθρωπότητα, ὅσον ὁ ὑπὲρ ἡμῶν παθὼν καὶ σταυρωθεὶς Ἰησοῦς; Ναί, ὁ Ἰησοῦς εἶνε ὁ μέγιστος τῆς ἀνθρωπότητος εὐεργέτης. Ὁ σταυρὸς οὗτος, τὸ σύμβολον τοῦτο τῆς κατάρτας καὶ ἀτιμίας, ἐγένετο τὸ σύμβολον τῆς εὐλογίας καὶ τῆς δόξης. Ἐκ τῶν ἀκανθῶν ἐκείνων ἀνεφύησαν ῥόδα πληρώσαντα εὐωδίας πνευματικῆς τὴν γῆν ἅπασαν. Ἐκ τῶν τραυμάτων ἐκείνων ἐξῆλθε δύναμις μυστηριώδης φέρουσα τὴν εἰρήνην εἰς τεταραγμένας συνειδήσεις καὶ θεραπεύουσα τὰ τραύματα τῶν ψυχῶν. Ἐκ τοῦ θανάτου ἐκείνου ἀνέβλυσε πηγὴ ἀέναος διαχέουσα πανταχοῦ ζωῆς νάματα. Διὰ τοῦ σταυροῦ ἐκείνου συνανύψωσε πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα ὁ ἐπ' αὐτοῦ ὑψωθείς. Ἐκ τοῦ σταυροῦ ἐκείνου ἀνέτειλε φῶς εἰς τοὺς ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένους. Ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐκείνου ἐτελέσθη ἡ μεγίστη, ἡ πολυτιμοτάτη, ἡ ἱερωτάτη τῶν θυσιῶν, ἣν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐν τῇ ἀπειρῷ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἀγάπῃ προσήνεγκεν ὑπὲρ αὐτῶν. Προσπίπτομέν σοι ἐν εὐλαθείᾳ, ξύλον τίμιον καὶ εὐλογημένον. Προσκυνοῦμέν σου τὰ πάθη, Χριστέ. Δοξολογοῦμέν σε τὴν ἐνσαρκωθεῖσαν ἄπειρον ἀγάπην. Λατρεύομέν σε, θεάνθρωπε Ἰησοῦ, ὅστις ἐν μέσῳ δύο κακούργων σταυρωθεὶς παρέσχες ἡμῖν τὸ μέγιστον τῆς ἀνεξάντλητου σου ἀγάπης δείγμα, ἐπισφραγίζων τὰ θεῖά σου ῥήματα· «Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ».

Περὶ τῆς πρὸς ἡμᾶς ταύτης ἀγάπης τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν προτίθεμαι νὰ λαλήσω σήμερον πρὸς ὑμᾶς, εὐσεβεῖς ἀκροα-

ταί. Ἀλλὰ πῶς νὰ διεισδύσω εἰς τὸν ἄπειρον τοῦτον ὠκεανὸν τῆς ἀγάπης; Ὁ προφήτης Ἰερεμίας, θέλων νὰ ἐξυμνήσῃ τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, αἰσθάνεται εἰς τοὺς πρώτους τῆς φωνῆς αὐτοῦ τόνους τὰς ιδέας αὐτοῦ ταρασσομένας, αἱ ἐκφράσεις αὐτοῦ ἐκλείπουσι, καὶ ἡ γλῶσσα ψελλίζει ὡς μικροῦ παιδίου λέγουσα· »Ἴδου οὐκ ἐπίσταμαι λαλεῖν, ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἶμι» (Ἰερ. α' 6). Κἀγὼ μέλλων νὰ σκιαγραφῆσω τὴν ἄπειρον τοῦ Ἰησοῦ ἀγάπην αἰσθάνομαι ἑμαυτὸν συντετριμμένον ὑπὸ τὸ βάρος αὐτῆς, αἱ ἐκφράσεις μου φυγαδεύονται, καὶ ἡ γλῶσσά μου ψελλίζει ὡς μικροῦ παιδίου λέγουσα μετὰ τοῦ προφήτου· «Ἴδου οὐκ ἐπίσταμαι λαλεῖν, ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἶμι». Ἀλλὰ σοῦ τὴν θεῖαν ἀντίληψιν ἐπικαλούμενος, Θεάνθρωπε Ἰησοῦ, τολμῶ κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην καὶ ἀγίαν ἡμέραν νὰ παραστήσω τὰ μεγαλεῖα τῆς θείας σου ἀγάπης, ἣν ἔδειξας πρὸς ἡμᾶς καὶ καθ' ἅπαντα μὲν τὸν ἐπὶ γῆς βίον σου, μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, δι' οὗ ἐπισφραγίσας αὐτήν· «Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ».

▲

Εὐσεβεῖς ἀκροαταί! Ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ προσώπῳ τῆς ἱστορίας εὐρίσκομεν ἀπάσας τὰς ἀρετὰς τόσον τελείως καὶ ἀρμονικῶς συνηνωμένας, ὅσον ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. Τί πρῶτον, τί δ' ὕστατον νὰ καταλέξωμεν; Τὴν τελείαν ὑποταγὴν εἰς τὸ θέλημα τοῦ οὐρανοῦ αὐτοῦ πατρός, εἰς ὃν ὑπακούων ἀποθνήσκει λέγων· «Πάτερ μου, εἰ δυνατὸν ἐστί, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο. Πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ· γενηθήτω τὸ θέλημά σου» (Ματθ. κς' 39. 42)· ἢ τὴν πλήρη ἀφοσίωσιν εἰς τὸ μέγα αὐτοῦ ἔργον, οὗ τὴν πιστὴν ἐκπλήρωσιν θεωρεῖ ὡς τὸν μόνον